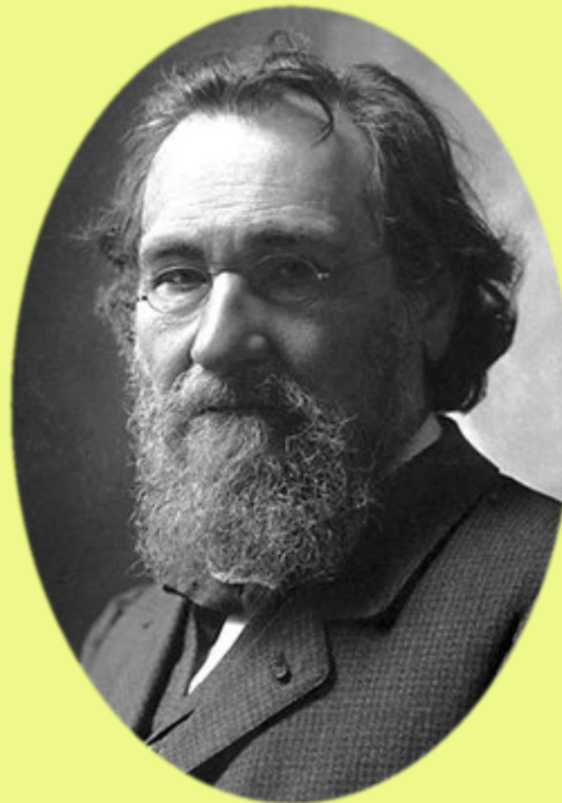

**Ілля Мечников — великий український науковець,
лауреат Нобелівської премії з фізіології та медицини**

(180 років від дня народження)

Рекомендаційний список літератури

Біографія

Ілля Ілліч Мечников — видатний вчений, один з основоположників ембріології і епідеміології, порівняльної патології, імунології та мікробіології, лауреат Нобелівської премії з фізіології та медицини. Набуття освіти, викладацька та наукова діяльність вченого були тісно пов'язані з містами України — Харковом і Одесою. Вчений був почесним професором Університету святого Володимира у Києві.

Народився І. І. Мечников в 1845 році в Україні, недалеко від Харкова. На території України майбутній світоч науки здобув освіту і почав працювати. Протягом тривалого часу його наукова та викладацька діяльність була нерозривно пов'язана з Одесою, славетним Новоросійським університетом. Тут він жив і працював з 1867 по 1887

роки. Цьому місту Мечников віддав близько 20 років свого життя й безперервної наукової праці та громадської діяльності. Саме в Одесі йому вдалося зробити чимало наукових відкриттів, і на їх основі — висновків та узагальнень.

Вчений сформулював загальну теорію запалення як захисної реакції організму в боротьбі з інфекцією — фагоцитарну (клітинну) теорію імунітету. До класичних робіт І. І. Мечникова належать праці з мікробіології, зокрема дослідження з холери, тифу, туберкульозу спільні з французьким вченим Емілем Ру дослідження з сифілісу. Також вчений працював над проблемами старіння і смерті. 1903 року він опублікував «Етюди про природу людини». В цій праці І. І. Мечников доводив

наскільки важливим є вплив харчування на тривалість життя.

Мечников не лише зробив значний внесок у різні галузі біології, а й заснував нові. Наприклад, геронтологію — науку про старіння. Ілля Ілліч Мечников із натхненням вивчав проблеми старіння людини. В основі його концепції ортобіозу — етична система здорового й щасливого життя і смерті. Вчений вважав: старість — це хвороба, і наука має

створити засоби для боротьби зі старінням, аби люди жили довго і в повну силу.

Діяльність І. І. Мечникова багатогранна, а внесок у світову науку, заслуги перед людством — величезні. Фагоцитарна теорія І. І. Мечникова зберігає своє значення дотепер, становить важливий етап у розвитку медицини.

Помер вчений 15 липня 1916 року. Похований у Парижі. Прах свій заповів бібліотеці Пастерівського інституту.

Джерела :

https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=2804

<http://www.nbu.gov.ua/node/4064>

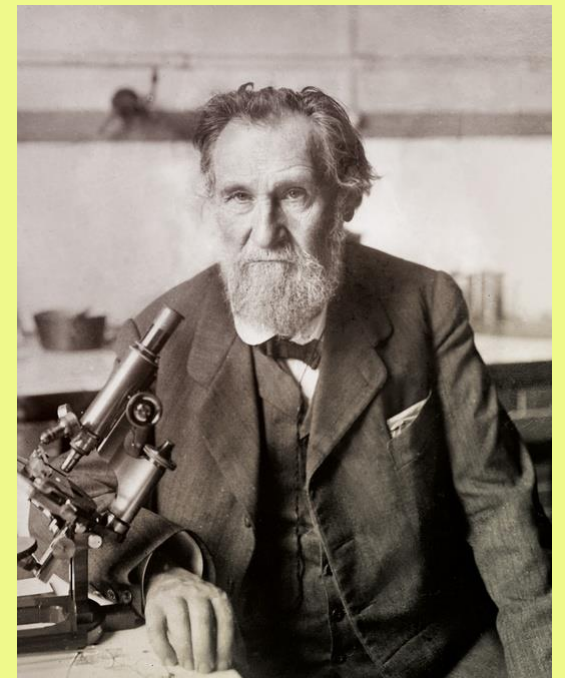
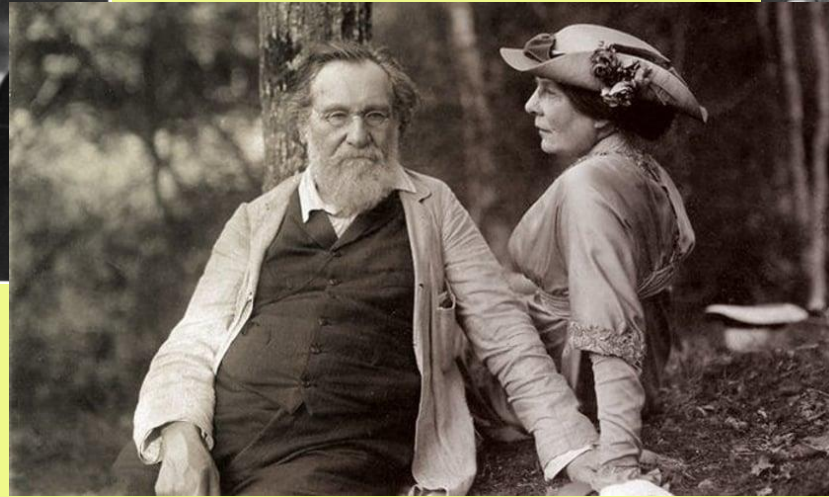
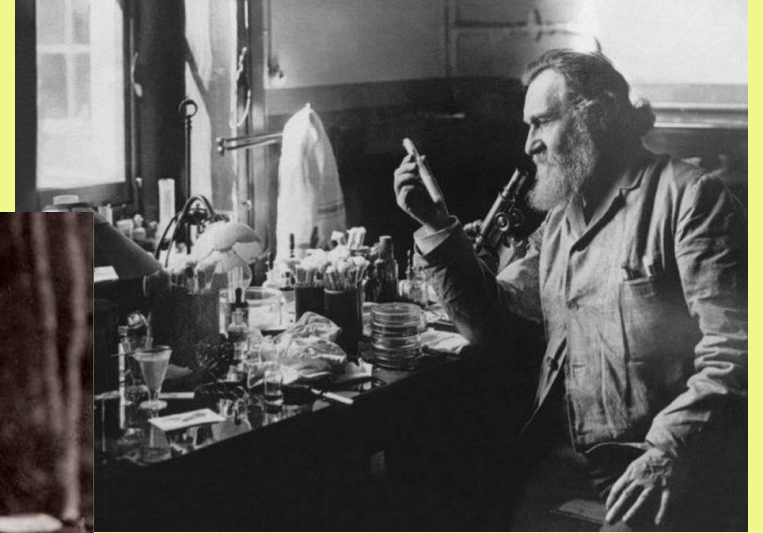
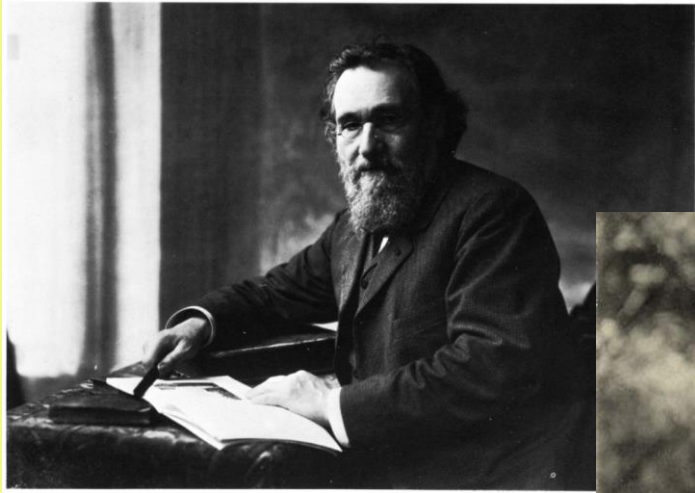
<https://osvita.ua/school/biography/94296/>

Ушанування пам'яті

- ❖ Україна пам'ятає та шанує свого генія: працює Харківський науково-дослідний інститут мікробіології та імунології його імені. Навпроти нього у 2005 році встановлений пам'ятник вченому.
- ❖ Іменем Мечникова названо Одеський національний університет і обласну клінічну лікарню в Дніпрі.
- ❖ Іменем вченого названо вулиці в різних містах України.
- ❖ У 1970 році Міжнародна астрономічна спілка присвятила Мечникову відкритий кратер на зворотному боці Місяця.
- ❖ Дві марки до сторіччя від дня народження Іллі Мечникова були випущені в СРСР у 1945 році, а потім ще одна – у 1963 р. до 75-річчя Інституту Пастера в Парижі.
- ❖ У 1966 році пошта Франції випустила марку до п'ятдесятої річниці смерті вченого.
- ❖ В Одесі на будинках, де працював і мешкав Ілля Мечников, встановлено пам'ятні дошки, є вулиця і площа, які названі його іменем.
- ❖ Найкращі студенти Одеського університету удостоюються премії імені Мечникова.
- ❖ Одна з будівель в кампусі Інституту Пастера в Парижі названа на честь Іллі Мечникова.

Гранітний пам'ятник І. І. Мечникову у Харкові

Література

1. Мечников, І. І. Етюди оптимізму [Текст] : до 175-річчя від дня народження / І. І. Мечников. — Київ : Видавничий дім Медкнига, 2020. — 232 с.
2. Мечников, І. І. «Етюди оптимізму» (I. I. Metchnikoff «Etudes sur la nature humaine: Essai de philosophic optimiste», 1903): фрагменти з книги [Текст] // Практикуючий лікар. — 2016. — № 2. — С. 73—83.

3. Мечниковъ, И. Основатели современной медицины. Пастеръ.-Листеръ.-Кохъ [Текст] / И. Мечниковъ. — Москва : Изданіе «Научнаго слова», 1915. — 136 с.
4. Медицинская микробиологія для врачей и студентовъ [Текст] : атласъ / ред. Л. А. Тарасевич ; при участіи А. И. Абрикосов [и др.] ; авт. предисл. И. И. Мечников ; сост.: А. И. Абрикосов, Е. И. Марциновский. — Петербургъ ; Кіевъ : Книгоиздательство «Сотрудникъ», 1912. — 38 с.

5. Выдающиеся исследования отечественных ученых о возбудителях малярии [Текст] / В. И. Афанасьев, В. Я. Данилевский, И. И. Мечников, Д. Л. Романовский, Н. А. Сахаров. — Москва : Госмедиздат, 1951. — 272 с.
6. Мечников, И. И. Пессимизм и оптимизм [Текст] / И. И. Мечников ; сост. В. А. Фролова. — Москва : Советская Россия, 1989. — 640 с.
7. Мечников, И. И. Письма (1863—1916 гг.) [Текст] / И. И. Мечников. — Москва : Наука, 1974. — 296 с.

8. Мечников, И. И. Этюды о природе человека [Текст] / И. И. Мечников ; АН СССР. — Москва : Изд. АН СССР, 1961. — 290 с.
9. Мечников, И. И. Этюды оптимизма [Текст] / И. И. Мечников. — Москва : Наука, 1988. — 328 с.

***** ***** *****

10. Великий вчений Ілля Мечников [Текст] // Агапіт. — 1995. — № 3. — С. 30—33.
11. Верхратський, С. А. Вітчизняна медицина в другій половині XIX — на початку XX ст. [Текст] / С. А. Верхратський // Історія медицини. — Київ : Здоров'я, 2011. — С. 237—240.
12. До сторіччя з дня народження Іллі Ілліча Мечникова (1845—1945) [Текст] : доповіді, зроблені на ювілейному засіданні АН УРСР / АН Української РСР ; АН Української РСР. — Київ : вид. АН Української РСР, 1946. — 65 с.
13. Ганіткевич, Я. Історія української медицини в датах та іменах [Текст] / Я. Ганіткевич. — Львів : Всеукраїнське лікарське товариство, 2004. — С. 226.
14. Ганіткевич, Я. Український медичний календар [Текст] / Я. Ганіткевич ; ред. Р. І. Павленко. — Київ, 2016. — С.176—177.
15. Голяченко, О. Українська медицина в XIX ст. [Текст] / О. Голяченко, Я. Ганіткевич // Історія медицини: посібник. — 2-е вид., допов. — Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига», 2019. — С. 143—145.
16. Дупленко, Ю. К. Наш сучасник [Текст] : (до 150-х роковин І. І. Мечникова) / Ю. К. Дупленко // Журнал НАМН України. — 1995. — Т.1, № 1. — С. 178—186.
17. Дяченко, С. С. І. І. Мечніков. Життя і діяльність [Текст] / С. С. Дяченко. — Київ ; Харків : Державне медичне видавництво, 1946. — 56 с.
18. Ідеї Мечникова та розвиток сучасної медицини і біології [Текст] // Агапіт. — 1995. — № 3. — С. 34—39.
19. Ілля Мечников — Людина Світу [Текст] / підготував В. Андрух // Здоров'я України XXI сторіччя. — 2020. — № 19. — С. 37—39.
20. Ілля Мечников (1845—1916) [Текст] // Україна — єдина країна. Традиції, обряди, побут. Пам'ятки України. Люди, що змінили Україну. — Київ : Видавництво Глорія, 2016. — С. 250.

21. Кирей, В. Він вчив людство продовжувати життя, а не старість [Текст] : [170-річчя від дня народження лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини Іллі Мечнікова] / В. Кирей // Урядовий кур'єр. — 2014. — 20 черв. — С. 11.
22. Клейн, Б. І. Ілля Ілліч Мечніков (життя та наукова діяльність) [Текст] / Б. І. Клейн. — Київ : вид. АН Української РСР, 1947. — 30 с.
23. Кліщ, І. М. І. І. Мечніков — перший Нобелівський лауреат-українець [Текст] // Україна і світова наука: матеріали наукової конференції : збірка праць. — Тернопіль, 1997. — Вип. 2. — С. 25—27.
24. Мечніков Ілля [Текст] // Віки живуть в старому фоліанті. Скарби медичної думки. — Київ, 2015. — С. 59.
25. Пам'ятні ювілейні дати першого українського лауреата премії А. Нобеля Іллі Мечнікова у 2021 році [Текст] / Л. І. Сидорчук [та ін.] // Буковинський медичний вісник. — 2022. — Т. 26, № 1. — С. 90—93.

***** ***** *****

26. Дупленко, Ю. К. Вклад И. И. Мечникова в развитие геронтологии [Текст] : (к 100-летию со дня смерти) / Ю. К. Дупленко, С. Г. Бурчинский // Проблемы старения и долголетия. — 2016. — Т. 25, № 3. — С. 493—503.
27. Корж, В. Илья Мечников: создатель теории фагоцитоза и пионер экспериментов in vivo [Текст] / В. Корж, П. Брежестовский // Цитология и генетика. — 2016. — Т. 50, № 2. — С. 75—84.
28. Коровкин, В. С. Роль И. И. Мечникова в развитии учения о туберкулезе [Текст] / В. С. Коровкин // Проблемы туберкулеза и болезней легких. — 2004. — № 6. — С. 60—64.
29. Могилевский, Б. Илья Ильич Мечников [Текст] / Б. Могилевский. — Москва : Молодая гвардия, 1958. — 352 с. — (Жизнь замечательных людей. Серия биографий).
30. Резник, С. Е. Мечников [Текст] / С. Е. Резник. — Москва : Молодая гвардия, 1973. — 368 с. — (Жизнь замечательных людей. Серия биографий).
31. Ткаченко, Т. «Зоолог, заблудившийся в медицине» [Текст] / Т. Ткаченко // Фармацевт-практик. — 2007. — № 12. — С. 81—83.